

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
HUZURIDAGI KASBIY TA‘LIM AGENTLIGI
KASBIY TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI**

**O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG
KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN
STOMATOLOGIK KASALLIKLARI VA FANIDAN MALAKA TEST
SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN STOMATOLOGIK KASALLIKLARI VA FANIDAN MALAKA TEST SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta‘lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida Stomatologik kasalliklari fani talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo‘llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me‘yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko‘nikma darajalari, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me‘yoriy asoslar

1.O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentabrdagi **“Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta‘lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”**gi 572-sonli Qarori.

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

Stomatologik kasalliklari

- 1.Paradont kasalliklari;
- 2.Og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati kasalliklari;
- 3.Aseptika va antiseptika;
- 4.Stomatologik bemorni tekshirish usullari;
- 5.Stomatologik kasalliklarning sabablari va ularni aniqlash usullari;
- 6.Stomatologik kasalliklarning oldini olishni asosiy yo‘llari va vositalari.

IV. Baholanadigan mazmun sohalar va konstruktlar

T/ r	Mazmun sohalar	Konstruktlar	Testla r soni
1	Paradont kasalliklari;	Bolalarda parodont to‘qimasining anatomik tuzulishi va fiziologik xususiyatlari; Bolalar yoshida milk to‘qimasining morfologik shakllanishi; Paradont boylamining shakllanishi; Bolalarda parodont kasalligini tasnifi; Parodont kasalliklar etiologiyasi; Parodont kasalliklar patogenezi; Parodontni obyektiv va klinik tekshirish usullari; Qizamiq; Qizamiq; Difteriya; Skarlatina; Gripp; Bednar yarasi	11 ta
2	Og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati kasalliklari;	Tish karashlari va toshlari; Stomatologik tekshirish ko‘rsatkichlari; Karies tarqalidh ko‘rsatkichlari; Gingivit ko‘rsatkichlari(PMA); O‘g‘iz bo‘shlig‘i gigenasini baholash; To‘g‘ti ovqatlanishning karies profilaktikasida ahamiyati; Tish yuvush pastalari va ularning tarkibi va xususiyatlari o‘g‘iz bo‘shlig‘I gigenasi vositalari tish cho‘tkalari va ularning turlari tish tozalashning yordamchi vositalari; Ftor saqlovchi gellar va eritmalar; Ftor saqlovchi tabletkalar	11 ta
3	Aseptika va Antiseptika	Aseptika qoidalariga rioya qilishni, antiseptikaning qanday turlari, sterillashning avtoklavlash usuli qanday amalga oshirilishi, quruq issiqlik bilan sterillash jarayonini, sovuq usulda sterillash uchun qanday kimyoviy elementlardan foydalanish haqida bilim va ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.	5 ta
4	Stomatologik bemorni tekshirish usullari	Stomatologik bemorlarni tekshirishning qanday usullari borligi, so‘rov qanday olib borilishi, ko‘rikning qanday turlari. Yordamchi tekshirish usullaridan qanday foydalanish, kasallik varaqasida nimani aniqlashni bilish.	5 ta
5	Stomatologik kasalliklarning sabablari va ularni aniqlash usullari;	Tish qattiq to‘qimasi nuqsonlari kasalliklari qanday nuqsonlarga bo‘linishini, tish qattiq to‘qimalarining nokariyesli nuqsonlari va kariyesning kelib chiqish sabablari, klinik ko‘rinishi, davolash,, kariyesni davolashda vujudga kelishi bo‘lgan xato va asoratlar, ularni bartaraf etish va profilaktikasi haqida bilim va ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.	4 ta

6	Stomatologik kasalliklarning oldini olishni asosiy yo'llari va vositalari.	Kariyes va parodont kasalliklari birlamchi profilaktikasi usullari, stomatologik sanitariya maorifi, og'iz bo'shlig'i shaxsiy gigiyenasi qoidalari va usullarini, og'iz bo'shlig'i gigiyenasi vositalari, tish cho'tkalari va ularning turlari, tish pastalari ularning tarkibiy va xususiyatlari, tish tozalashning yordamchi vositalari, tarkibida fluor saqlovchi birikmalarning kariyes va parodont kasalliklari profilaktikasidagi ahamiyati va qo'llash, fluoridlar saqlovchi tabletkalar va ulardan foydalanish haqida bilim va ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	4 ta
---	--	---	------

V. Baholanadigan kognitiv ko'nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	20 %
2.	Qo'llash	O'zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta'limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	60 %
3.	Mulohaza qilish	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog'liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	20 %

VI. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To'rtta variantdan bittasi to'g'ri bo'lgan muqobil javobli yopiq test
2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to'g'rilarini topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashtirishni talab qiladigan yopiq test
4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to'g'ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test

VII. Baholash mezoni va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to'g'ri javob 2 ball, noto'g'ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

Test topshirig'ini bajarish uchun 80 daqiqa vaqt me'yori belgilanadi.

VIII. Imtihan tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihan vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihan davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

IX. Tavsiya etilgan adabiyotlar

1. S.S.Murtazayev , “Bolalar o'g'iz bo'shlig'I shilliq qavati kasalliklari”, Toshkent 2018.

2. H.SH.Rahmonov, “Stomatologik kasalliklarning birlamchi profilaktikasi”, Abu Ali ibn Sino nomidagi tibbiyot nashriyoti, Toshkent-2003.

3.M.F.Ziyayeva, R.N.Bahodirova Terapivtik stomatologiya, Toshkent -2004

**Eslatma:* test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to'g'ridan - to'g'ri manbalardan olinmaydi. Malaka sinoviga tayyorgarlik ko'rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko'ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.